

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

для студентів

спеціальності	<i>013 Початкова освіта</i>
освітньої програми	<i>Початкова освіта</i>
освітньо-кваліфікаційного рівня	<i>молодший спеціаліст</i>

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	<i>3163/21</i>
<i>Сесч</i> (підпис)	(прізвище, ініціали)
« <i>14</i> » <i>01</i>	20 <i>21</i> р.

Київ – 2021

Розробник:

Доценко Альона Олександрівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Доценко Альона Олександрівна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 5 січня 2021 р. № 6

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

14 січня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	1,5 /45
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45
Аудиторні	28
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	15
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: надання студентам систематизованих знань з теоретичних засад педагогічної майстерності та формування практичних вмінь у педагогічній майстерності

Завдання:

- ознайомлення студентів з теоретичними основами педагогічної майстерності;
- аналіз основних засобів розвитку професійної майстерності;
- вивчення вмінь і навичок управління власним психічним станом, мовою, невербальними засобами; допомога студентам оволодіти засобами вербального та невербального педагогічного впливу, навичками педагогічного спілкування та риторичними навичками, методами підготовки до виступу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **предметні компетентності:**

- готовність застосовувати отримані знання з педагогічної майстерності під час практичної діяльності;
- здатність виконувати посадові обов'язки педагога ЗСО
- використовувати знання учнів, розвивати гнучкість та критичність їх мислення;
- стимулювати в учнів інтерес та творчість, активізувати потенційні можливості розвитку;
- формувати здатність до саморефлексії та самовдосконалення.
- використовувати сучасні шляхи професійного розвитку, підвищувати професійну культуру та педагогічну майстерність;
- забезпечувати умови ефективного навчального процесу при проведенні занять;
- реалізовувати технології творчої педагогічної діяльності;
- застосовувати професійну техніку та педагогічний артистизм.
- виховувати та сприяти інтелектуальному розвитку особистості тих хто навчається.

3. Результати навчання за дисципліною

Після вивчення курсу студенти повинні:

- володіти методами та прийомами ефективної педагогічної взаємодії та мовлення;
- порівнювати стилі та культуру педагогічного спілкування;
- аналізувати педагогічні задачі та конфліктні ситуації;

- розпізнавати рівні та категорії педагогічної майстерності;
- виокремлювати стилі педагогічного спілкування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:				Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади педагогічної майстерності.						
Тема 1. Педагогічна майстерність у професійній діяльності педагога.	7	2		2		3
Тема 2. Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності.	9	2	2		2	3
Модульний контроль	1					
Разом	17*	4	2	2	2	6
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти педагогічної майстерності.						
Тема 3-4. Культура професійно-педагогічного спілкування. Мова викладача як умова педагогічної майстерності, вербальна і невербальна комунікація.	11	4	2		2	3
Тема 5. Педагогічні конфлікти: види, причини виникнення.	9	2		2	2	3
Тема 6. Майстерність педагогічної взаємодії.	7	2	2			3
Модульний контроль	1					
Разом	28*	8	4	2	4	9
Усього	45	12	6	4	6	15

*з урахуванням модульного контролю

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади педагогічної майстерності.

Тема 1. Педагогічна майстерність у професійній діяльності педагога.

Складові педагогічної майстерності, рівні педагогічної майстерності, принципи удосконалення педагогічної майстерності, особливості оволодіння педагогічною майстерністю.

Основні поняття теми: майстерність, педагогічна майстерність, педагогічна техніка, педагогічний такт

Практичне заняття 1. Самовиховання та творчий розвиток педагога.

Рекомендована література: основна [3; 5; 6] додаткова [2, 3, 6]

Тема 2. Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності.

Педагогічні здібності педагога. Поняття «педагогічна техніка». Зовнішня і внутрішня педагогічна техніка.

Основні поняття теми: педагогічні здібності, педагогічна техніка, зовнішня техніка, внутрішня техніка, педагогічна технологія, техніка самопочуття, культура мовлення.

Семінарське заняття 1. Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності.

Рекомендована література: основна [3; 4] додаткова [2, 6]

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти педагогічної майстерності.

Тема 3-4. Культура професійно-педагогічного спілкування. Мова викладача як умова педагогічної майстерності, вербальна і невербальна комунікація.

Поняття «спілкування», «педагогічне спілкування» та його характеристики. Основні різновиди педагогічного спілкування: безпосереднє, опосередковане, бажане, небажане, індивідуальне, колективне, монологічне, діалогічне, полілогічне. Контакт у педагогічному спілкуванні. Комунікативність викладача.

Основні поняття теми: спілкування, педагогічне спілкування, контакт, діалог, монолог, комунікативність.

Семінарське заняття 2. Культура професійно-педагогічного спілкування.

Рекомендована література: основна [1, 3; 6] додаткова [1, 2, 5]

Тема 5. Педагогічні конфлікти: види, причини виникнення.

Характеристика і види педагогічних конфліктів. Види конфліктів між вчителем та учнем (за М. Рибаквою). Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі. Шляхи попередження конфліктів.

Основні поняття теми: педагогічний конфлікт, прості і складні конфлікти у школі, фахові конфлікти, конфлікт сподівань.

Практичне заняття 2. Способи розв'язання педагогічних конфліктів.

Рекомендована література: основна [1, 2] додаткова [6,7,8,9]

Тема 6. Майстерність педагогічної взаємодії.

Суть педагогічної взаємодії. Принципи педагогічної взаємодії. Класифікація методів педагогічної взаємодії. Комунікативність вчителя як інструмент педагогічного впливу.

Основні поняття теми: педагогічна взаємодія, педагогічний вплив, педагогічна вимога, оратор.

Семінарське заняття 3. Майстерність педагогічної взаємодії.

Рекомендована література: основна [3; 5; 6] додаткова [6, 7]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальн а кількість балів	Кількість одиниць	Максимальн а кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	4	4
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	-	-	59	-	-
Максимальна кількість балів: 136					
Розрахунок коефіцієнта: 1,36					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Завдання для самостійної роботи є необхідною частиною навчально-методичного комплексу дисципліни.

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади педагогічної майстерності.

Тема 1. Педагогічна майстерність у професійній діяльності педагога.

Скласти термінологічний словник до теми

Тема 2. Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності.

Скласти інтелектуальну карту «Педагогічна техніка»

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти педагогічної майстерності.

Тема 3-4. Культура професійно-педагогічного спілкування. Мова викладача як умова педагогічної майстерності, вербальна і невербальна комунікація.

Запропонуйте 5 шляхів удосконалення культури професійного спілкування вчителів у рамках навчально-виховного процесу.

Тема 5. Педагогічні конфлікти: види, причини виникнення.

Згадайте та опишіть конфлікт, який відбувся з Вами, або Вашими знайомими у школі, як він закінчився та запропонуйте свій варіант вирішення проблем.

Тема 6. Майстерність педагогічної взаємодії.

Порівняйте 3 наукових визначень поняття «педагогічна майстерність» (оформіть у вигляді таблиці) та запропонуйте власне

Визначення поняття та його автора	Основна ідея	Відмінність від інших визначень	Ваше ставлення до визначення

Загальні критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
4	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. У відповідях допущені несуттєві помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
3	Студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти й події, робити висновки, але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
2	Оцінюється завдання, що містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення.
1	Оцінюється завдання, що містять знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень, що відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка, виконання певної навчальної дії.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і семінарських занять в письмовій формі. Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години. Модульний контроль проводиться в письмовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

Максимальна кількість балів за виконання роботи – 25.

6.4. Форма семестрового контролю - залік.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: теорія, технологія, практика [Текст] : метод. посібн./ Н.П. Волкова. – Д.: Вид-во ДНУ. 2005.– 304 с.
2. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник / Н.Ю. Бутенко. – К.: КНЕУ, 2004.
3. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність[Текст] :підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Карамущенко, І.Ф.Кривоноста ін.;— 2-ге вид., допов. і перероб. — К.: Вища школа. 2004. — 422 с.
4. Пихтіна Н.П. Основи педагогічної техніки [Текст]: навч. посіб. / Н.П.Пихтіна. – К. : «Центр учбової літератури». 2013. – 316 с.
5. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості [Текст]: навч. посіб. / С.О.Сисоєва. – К. : Міленіум. 2006. – 344с.
6. Тексти (конспекти) лекцій з дисципліни «Педагогічна майстерність» для магістрів спеціальностей ФЕУ всіх форм навчання [Текст]: метод. посібн. / І.М.Бондаревич. – Запоріжжя: ЗНТУ. 2014. – 78 с.

Додаткова

1. Методика формування інформаційної культури майбутніх учителів трудового навчання [Текст]: програма спецкурсу МОН України, Криворізький державний педагогічний університет / Н.В.Волкова. – Кривий Ріг : [б. и.], 2008. – 85 с.
2. Кайдалова Л.Г., Щокіна Н.Б., Вахрушева Т.Ю. Педагогічна майстерність викладача [Текст]: Навчальний посібник / Л.Г.Кайдалова, Н.Б.Щокіна, Т.Ю.Вахрушева. – Х.: Вид-во НФаУ. 2009. – 140 с.
3. Кіліченко О.І. Основи педагогічної майстерності: модульно-рейтинговий підхід викладача [Текст]: / О.І.Кіліченко. – Івано-Франківськ: ОМА. 2012. – 206 с.
6. Теорія і методика професійної освіти: навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Т.Ю. Осипова, Р.С. Гурін [та ін.]; за ред. З.Н. Курлянд. – К.: Знання, 2012. – 390 с.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Основи педагогічної майстерності»

Разом: 45 год, лекції – 12 год, семінарські заняття – 6 год, практичні заняття – 4 год., індивідуальна робота – 6 год., модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 15 год.

Модулі	Змістовий модуль 1.		Змістовий модуль 2.		
Назва модуля	Теоретичні засади педагогічної майстерності.		Прикладні аспекти педагогічної майстерності.		
Лекції	1	2	3-4	5	6
Теми лекцій	Педагогічна майстерність у професійній діяльності педагога.	Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності.	Культура професійно-педагогічного спілкування. Мова викадача як умова педагогічної майстерності, вербальна і невербальна комунікація.	Педагогічні конфлікти: види, причини виникнення	Майстерність педагогічної взаємодії.
Теми практичних занять	Самовиховання та творчий розвиток соціального педагога			Способи розв'язання педагогічних конфліктів.	
Теми семінарських занять		Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності.	Культура професійно-педагогічного спілкування.		Майстерність педагогічної взаємодії.
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота		Модульна контрольна робота		
Підсумкові	Залік				

й контроль	
------------	--